

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 04. maja 2020.godine.
Br. Ref.:RK1556/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI179/19

Podnosilac

Ardian Ymeri

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda Kosova,
Rev. br. 196/2019, od 13. avgusta 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Ardian Ymeri kojeg pred Sudom zastupa Xhelal Ymeri (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost Presude Vrhovnog suda Republike Kosovo [Rev. br. 196/2019] od 13. avgusta 2019. godine (u daljem tekstu: Vrhovni Sud) u vezi sa Presudom Apelacionog Suda Republike Kosovo [Ac. br. 5453/17] od 6. marta 2019. godine (u daljem tekstu: Apelacioni Sud) i Presudu Osnovnog suda u Gnjilanu – odeljenje u Vitini [C. br. 142/2015] od 24. oktobra 2017. godine (u daljem tekstu: Osnovni Sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene Presude Vrhovnog suda, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 Evropske Konvencije o Ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. [Procesuiranje podnesaka] i članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. oktobra 2019. godine, podnosilac zahteva je putem pošte podneo zahtev Ustavnom Sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 4. oktobra 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresa Caka-Nimani Gjyqtare za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gerxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 29. oktobra 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva u vezi sa registracijom zahteva i tražio je od podnosioca zahteva da podnese Sudu izvod iz matične knjige rođenih kao i ovlašćenje zastupnika.
8. Dana 26. februara 2020. godine, Sud je obavestio vrhovni Sud u vezi sa registracijom zahteva.
9. Dana 12. novembra 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu zatražena dokumenta.
10. Dana 15. aprila 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj Sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio osiguran u Osiguravajućoj kompaniji "Siguria" u Prištini (u daljem tekstu: kompanija "Siguria").
12. Dana 9. novembra 2008. godine, podnosilac zahteva je pretrpeo fizičke povrede u jednog saobraćajnoj nesreći.
13. Dana 18. novembra 2009. godine, podnosilac zahteva je, preko svog zastupnika, odnosno njegovog roditelja, i kompanija "Siguria" su sklopili jedan Vansudski Sporazum (u daljem tekstu: Sporazum) u vezi sa nadoknadom štete nakon nesreće. U navedenom sporazumu je određeno da se za materijalnu i nematerijalnu štetu isplati suma u vrednosti od dve hiljade i četiri stotine i deset (2,410.00) evra.
14. Dana 18. marta 2010. godine, podnosilac zahteva se obratio Osnovnog sudu, tražeći poništenje gore navedenog vansudskog sporazuma, sa navodom da je on isto to potpisao a da pritom on nije shvatio sadržaj istog.
15. Dana 25. juna 2013. godine, Osnovni sud je, u Rešenju [C. br. 398/2009] odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva i utvrdio je da je sporazum u skladu sa odredbama Zakona o Obligacionim Odnosima od 30. marta 1978. godine (u daljem tekstu: ZOO).
16. Jednog neodređenog dana, protiv ovog Rešenja, podnosilac zahteva je uložio žalbu pred Apelacionim Sudom, gde je naveo ozbiljne povrede odredbi parničnog postupka; pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje; i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se njegov zahtev usvoji kao osnovan i da se pitanje vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.
17. Dana 20. aprila 2015. godine, Apelacioni Sud je u Rešenju [Ac. br. 2417/2013] usvojio žalbu uloženo od strane podnosioca zahteva i poništio je gore navedeno Rešenje Osnovnog suda, utvrđujući da je došlo do povreda odredbi parničnog postupka koje se tiču stava 1 člana 182 Zakona br. 04/L-118 o Parničnom Postupku (u daljem tekstu: ZPP) a u vezi sa stavovima 1 i 3 člana 2 istog, obrazlažući da u suštini nižestepeni sud nije dobro sagledao tužbeni zahtev u celosti istog, i odlučio je da se pitanje vrati Osnovnom Sudu na ponovno odlučivanje.
18. Dana 24. oktobra 2017. godine, Osnovni sud je, u Presudi [C. br. 142/2015] poništio Sporazum i usvajajući delimično tužbeni zahtev tužioca, odnosno podnosioca zahteva, obavezao je kompaniju "Siguria" da nadoknadi podnosioca zahteva u vrednosti od osam hiljada i devet stotina i deset (8.910.00) evra, od koje će se umanjiti vrednost koja je do sada nadoknađena na osnovu osporenog Sporazuma, a zbog materijalne i nematerijalne štete. Osnovni sud je u svojoj Presudi, između ostalog, obrazložio da osporeni Sporazum nije "u skladu sa zakonskim odredbama iz Zakona o obligacionim Odnosima".
19. Jednog neodređenog dana, tužena, odnosno kompanija "Siguria" je uložila žalbu pred Apelacionim Sudom, gde je navela ozbiljne povrede odredbi

parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje kao i pogrešnu primenu materijalnog prava sa predlogom da se gore navedena Presuda Osnovnog Suda poništi a predmet da se vrati na ponovno odlučivanje. Odgovor na žalbu je podneo i podnosilac zahteva.

20. Dana 6. marta 2019. godine, Apelacioni Sud je u Presudi [Ac. br. 5453/17] stavio van snage Presudu Osnovnog suda, i, pozivajući se na članove 1089 do 1094 ZOO, odlučio je da je osporeni Sporazum bio u skladu sa gore navedenim Zakonom.
21. Dana 19. aprila 2019. godine, protiv gore navedene Presude Apelacionog Suda, podnosilac zahteva je podneo reviziju pred Vrhovnim Sudom, gde je naveo ozbiljne povrede odredbi parničnog postupka, kao i pogrešnu primenu materijalnog prava sa predlogom da se gore navedena Presuda poništi a predmet da se vrati na ponovno odlučivanje.
22. Dana 13. avgusta 2019. godine, Vrhovni Sud je u Presudi [Rev. br. 196/2019] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je Presudu Apelacionog Suda [Ac. br. 5453/17] od 6. marta 2019. godine, gde je obrazložio da je osporeni Sporazum sklopljen u skladu sa odredbama ZOO-a.

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva tvrdi da je Presuda Vrhovnog Suda [Rev. br. 196/2019] od 13. avgusta 2019. godine doneta uz povredu njegovih prava i osnovnih sloboda koje su određene u članu 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava a u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLjP-a.
24. Sto se tiče navoda o povredama člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLjP-a, podnosilac zahteva tvrdi da su prilikom donošenja osporenih odluka, redovni sudovi su delovali na proizvoljan način i *“u suprotnosti sa Evropskom Konvencijom o Ljudskim pravima, počev od člana 1 pa sve do poslednje odredbe gde se garantuju ljudska prava pred sudovima, kao i u suprotnosti sa samim Ustavom Republike Kosova”*.
25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da se njegov zahtev proglasi prihvatljivim kao i da se proglasi nevažećom osporena Presuda Vrhovnog Suda, kao i da se pitanje vrati na ponovno odlučivanje.

Prihvatljivost zahteva

26. Sud pre svega razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Ustavom, dalje precizirani Zakonom i predviđeni Poslovníkom o Radu.
27. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

28. Štaviše, Sud se takođe poziva i na kriterijume o prihvatljivosti, kao ,to je to navedeno u Zakonu. S tim u vezi, Sud se takođe poziva na član 47. [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

29. Što se tiče ispunjenosti ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda [Rev. br. 196/2019] od 13. avgusta 2019. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva koja su dostupna na osnovu zakona. Podnosilac zahteva je takođe naglasio za koja prava i osnovne slobode on smatra da su mu povređena, u skladu sa uslovima iz člana 48 Zakona i zahtev je podneo u skladu sa rokovima koji su navedeni u članu 49 Zakona.
30. Međutim, osim ovih uslova, Sud takođe mora da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Stav 2 pravila 39 Poslovnika o Radu određuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev nije očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) konkretno utvrđuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

31. Sud, s tim u vezi i prvenstveno podseca da je podnosilac zahteva pred redovnim sudovima osporavao Sporazum koji je potpisan dana 18. novembra 2009. godine, na osnovu kojeg je njemu bila nadoknađena šteta u visini od 2,410.00 evra a u vezi sa nesrećom iz 2008. godine, gde je tvrdio nezakonitost istog, jer, u sustini, po njegovim navodima, isti je bio potpisan u zabludi.
32. Pitanje podnosioca zahteva se razmatralo kroz pet sudskih odluka, gde je prvenstveno doneta odluka od strane Osnovnog suda koji je rekao da je Sporazum u skladu sa zakonom. Ali, nakon toga, isto pitanje je vraćeno još jednom pred istim sudom na ponovno odlučivanje a od strane Apelacionog suda. Tokom ponovljenog postupka, Osnovni sud je utvrdio da Sporazum nije sklopljen u skladu sa zakonom koji se primenjuje i dosudio je podnosiocu zahteva veću odštetu. Međutim, ova presuda je poništena pred Apelacionim Sudom i isto je potvrđeno i od strane Vrhovnog Suda. Oba su razmotrila navode podnosioca zahteva i nakon toga su utvrdili zakonitost osporenog Sporazuma. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava zaključke redovnih sudova, tvrdeći da su isti u suprotnosti sa članom 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLJP-a, jer, po navodima, Vrhovni sud nije uzeo u obzir okolnosti i njegove dokaze i pogrešno je protumačio zakon, tako što nije stavio van snage vansudski sporazum od 18. novembra 2009. godine.
33. U vezi sa ovim navodom, i kao što je to već predstavljeno u delu koji je povezan da navodima podnosioca zahteva u stavu 23 ovog Rešenja, izuzev navoda da su odluke redovnih sudova bile "*proizvoljne*" i u suprotnosti sa Ustavom i EKLJP-om, podnosilac zahteva nije predstavio pred Sudom niti jedan argument i/ili konkretno obrazloženje u vezi sa povredama njegovih prava za koje on tvrdi da su se desila.
34. S tim u vezi, Sud podseća na svoju sudsku praksu na osnovu koje samo citiranje jednog člana Ustava, bez jasnog i adekvatnog obrazloženja kako je došlo do povrede tog prava, nije dovoljan argument da se aktivizira mehanizam zaštite koji pruža Ustav i Sud, kao institucija koja se stara o poštovanju ljudskih prava i sloboda. (vidi, s tim u vezi, slučajeve Suda K102/18, podnosilac *Vlada Republike Kosova [Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i K195/19, podnosilac *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31).
35. Takav stav Suda se zasniva i na sudskoj praksi Evropskog suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u skladu sa kojom je Sud, na osnovu člana 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom. Na osnovu ove prakse Suda, koja je sad već konsolidovana, navodi ili žalbe koji su neobrazloženi i nepodržani argumentima i dokazima, se proglašavaju neprihvatljivi kao očigledno neosnovani po ustavnim osnovama. (vidi Smernice ESLJP-a od 30. aprila 2019. godine o Kriterijumima o prihvatljivosti; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi očigledno neosnovani; 4. Neobrazložene žalbe: nedostatak dokaza, stavovi 280 do 283).
36. Iste uopstene tvrdnje u vezi sa nezakonitošću osporenog Sporazuma su bile navedene i pred Vrhovnim Sudom u reviziji, i Vrhovni sud je naglasio ovu

činjenicu u svojoj Presudi [Rev. br. 196/2019] od 13. avgusta 2019. godine, gde je naveo sledeće:

“U reviziji ovlašćenog zastupnika tužioca, samo se na opšti način navodi da presuda koja je osporena revizijom sadrži bitne povrede odredbi parničnog postupka, bez konkretnog razjašnjenja koje su one, staviše, u reviziji je samo opisan sadržaj pravne norme iz člana 182.2. tačka n) ZPP-a, bez davanja daljih konkretnih objašnjenja u vezi sa ovim povredama postupka, tako da revizioni sud utvrđuje da su neosnovani navodi u reviziji u vezi sa bitnim povredama odredbi postupka”.

37. Nasuprot ovakvom zaključku, Vrhovni sud je, uistinu, obrazložio na detaljan način uopštene tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa nezakonitošću osporenog Sporazuma kao i potpisivanja istog u zabludi. S tim u vezi, Vrhovni Sud je, u svojoj Presudi, između ostalog, obrazložio to na sledeći način:

“Ove tvrdnje iz revizije su odbijene kao neosnovane, zbog istih onih razloga koji su bili navedeni od drugostepenog suda prilikom odbijanja tužbenog zahteva tužioca, razlozi koje su prihvatljivi i za revizioni sud. Staviše, Vrhovni sud procenjuje da u konkretnom slučaju, zakonski zastupnik maloletnog tužioca nije bio laik, što se vidi i na osnovu njegovog potpisa u osporenom sporazumu i u ostalim spisima predmeta, ničim nije utvrđeno da on nije laik ili nesposoban da dostojno zastupa interes sina – ovde maloletnog tužioca. On je izvršio ovu radnju u skladu sa članom 85.1. ZPP-a. U članu 10. ZOO-a, je naveden princip slobode regulisanja oblika obligacionih odnosa, dok se članom 26. ZOO-a, predviđa da se sporazum smatra zaključenim, kada su se ugovorne stranke sporazumele o bitnim sastavnim delovima ugovora. U konkretnom slučaju, stranke su po svojoj slobodnoj volji zaključili ugovor pomirenja (sporazum van sudskog ročišta) za nadoknadu štete van sudskog ročišta, pristajući na naknadu svih kategorija prouzrokovane štete i time je zaključen nesporazum između njih u vezi sa nadoknadom osporene štete. Odgovornost tužene za nadoknadu prouzrokovane štete u saobraćajnoj nesreći je ugovorna odgovornost, koja se uspostavlja polisom osiguranja koja zamenjuje ugovor osiguranja. Po ovom osnovu odgovornosti, tužena je ispunila njenu obavezu za nadoknadu štete i ovde se završava ugovorna obaveza osiguravača. Nijednim dokazom se nije utvrdilo da je ovaj sporazum zaključen pod uticajem obmane, prevare ili nasilja ili da postoje druge mane u izražavanju slobodne volje prilikom zaključivanja ovog sporazuma. Zbog ovih razloga i razloga navedenih od strane drugostepenog suda, revizioni sud smatra da je drugostepeni sud na pravičan način primenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtev tužioca”.

38. Sud, s tim u vezi naglašava da su redovni sudovi a posebno je Vrhovni sud, utvrdili da je osporeni Sporazum bio u skladu sa odredbama ZOO-a kao i da je isti bio potpisan u slobodnoj volji strana.
39. Kao sto je to objašnjeno iznad, podnosilac zahteva nije pred Sudom doneo nikakav dodatni argument ili obrazloženje koje bi moglo potkrepiti njegove navode u vezi sa povredom njegovih ustavnih prava. Samim tim, Sud, na osnovu Poslovnika o Radu Suda, odnosno na osnovu stava 2 pravila 39 istog, treba da

proglasi ovaj zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, jer podnosilac zahteva nije dokazao niti je potkrepio na dovoljan način svoje tvrdnje.

40. Sud na kraju naglašava da nezadovoljstvo podnosioca ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti dokazanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje ili o povredi prava koja su u sudskoj zaštiti. (vidi, slučaj ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat* protiv Mađarske, Presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i, između ostalog, KI56/17, Rešenje od 18. oktobra 2017. godine, stav 42).
41. Dakle, u ovim okolnostima, na osnovu gore navedenog i uzimajući u obzir tvrdnje koje su navedene od strane podnosioca zahteva kao i činjenice koje je on predstavio, Sud, oslanjajući se kako na standarde koji su utemeljeni u sudskoj praksi Suda u sličnim slučajevima tako i na sudsku praksu ESLJP-a, utvrđuje da podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoje tvrdnje u vezi sa povredama njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 31 Ustava, a u vezi sa članom 6 EKLJP-a.
42. Samim tim, zahtev je očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, i treba se proglasiti neprihvatljivim na osnovu članova 113.7 Ustava, člana 47 Zakona i u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni Sud, u skladu sa članovima 113.7 i 21.4 Ustava, članovima 20 i 47 Zakona i u skladu sa pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika o radu, dana 15. aprila 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ovo Rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

Arta Rama-Hajrizi